

การเติมกรรมในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม

3.1 ประเภทกรรมที่เติมในคำกริยาแบบกริยา-นาม

โครงสร้างคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่สามารถแยกออกจากกันได้นั้น ทำให้ความสัมพันธ์ของหน่วยกริยาและหน่วยกรรมเป็นอิสระจากกันและกันมากขึ้น โดยปกติจึงไม่มีความจำเป็นต้องเติมหน่วยกรรมต่อท้ายอีก แต่ปัจจุบันปริมาณคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่นิยมเติมกรรมต่อท้ายมีมากขึ้น จึงขอเรียกหน่วยกรรมที่อยู่ภายในคำกริยาประสมว่า *กรรมใน* และกรรมที่เติมต่อท้ายคำกริยาประสมว่า *กรรมนอก* โดยปกติกรรมที่เติมต่อท้ายส่วนใหญ่จะเป็นคำนาม ความสัมพันธ์ทางด้านความหมายระหว่างกรรมนอกที่เติมเข้าไปและคำกริยาประสมแบบกริยา-นามสามารถแบ่งออกเป็นประเภทได้ดังนี้ (Shi, 1999 : 130-132)

3.1.1. กรรมบ่งชี้สถานที่

คำกริยาประสมแบบกริยา-นามสามารถเติมกรรมที่บ่งชี้สถานที่ได้ โดยสถานที่ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดว่ากริยาหรือการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นที่ใด หรือมีทิศทางมุ่งไปที่ใด ซึ่งสามารถแบ่งกรรมชนิดนี้เป็นประเภทย่อยได้ 2 กลุ่ม คือ

3.1.1.1 กรรมแสดงทิศทางของกริยา กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่บอกทิศทาง หรือจุดหมายปลายทางของกริยาหรือการกระทำที่เกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

(1) 他與友人出差杭州。(翰望舒)¹

Tā yǔ yǒurén chūchāi Hángzhōu. (Hán Wàngshū)

เขากับเพื่อนไปทำงานที่ทางโจว (หนานหวังซู)

(2) 日本人可以放棄武漢, 甚至於放棄了南京, 而決不撒手華北。(老舍 1)

Rìběn rén kěyǐ fàngqì Wūhàn, shènzhì yú fàngqì le Nánjīng, ér jué bù

¹ ประโยคที่ยกมาเป็นตัวอย่างในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยคัดมาจากการเขียนของนักเขียนชาวปักกิ่งตามชื่อ ซึ่งระบุไว้ในวงเล็บท้ายประโยค ส่วนชื่อหนังสือของนักเขียนนั้นๆจะระบุไว้ในภาคผนวก กรณีที่นักเขียนนั้นๆ มีงานเขียนหลายเรื่องจะระบุเป็นตัวเลขแทนงานเขียนไว้ท้ายชื่อนักเขียน

sāshǒu Huáběi. (Lǎo Shě 1)

คนญี่ปุ่นตละเมืองคู่อื่นหรือแม้แต่เมืองนานกิงได้ แต่จะไม่ยอมวางมือจากพื้นที่ภาคเหนือ(ของจีน) อย่างเด็ดขาด (เหลาเจ้อ 1)

(3) 取經西天...。 (錢鍾書 1)

Qǔjīng Xītiān.... (Qián Zhōngshū 1)

จาริกไปอัญเชิญพระไตรปิฎกยังชมพูทวีป... (เจียนจงซู 1)

(4) 1844年8月, 恩格斯在回國途中繞道巴黎會見過馬克思。

(曾卓)

Yī-bā-sì-sì nián Bāyuè , Engésī zài huíguó túzhōng ràodào Bālí huìjiàn guo Mǎkèsī. (Céng Zhuō)

เดือนสิงหาคม ปี 1844 ในระหว่างทางกลับประเทศ เองเกลส์ได้อ้อมผ่านไป ปารีส และได้เคยพบกับมาร์กซ์ (เจิงจ้าว)

คำกริยาประสมแบบกริยา-นาม ซึ่งเติมกรรมสถานที่ที่แสดงทิศทางของกริยาดังตัวอย่าง
ประโยคข้างต้น สามารถเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างจาก กริยา-นาม + สถานที่ เป็น 到 dào ไปที่
(向xiàng มุ่งสู่) + สถานที่ + กริยา-นาม ได้ ดังนี้ (Liú, 1993 : 51)

出差杭州	→	到杭州出差	ไปทำงานทางใจ
chūchāi Hángzhōu		dào Hángzhōu chūchāi	
撒手華北	→	向華北撒手	วางมือจากพื้นที่ภาคเหนือ
sāshǒu Huáběi		xiàng Huáběi sāshǒu	(ของจีน)
取經西天	→	取經到西天	ไปอัญเชิญพระไตรปิฎก
Qǔjīng Xītiān		Qǔjīng dào Xītiān	ยังชมพูทวีป
繞道巴黎	→	繞道到巴黎	อ้อมไปทางปารีส
ràodào Bālí		ràodào dào Bālí	

3.1.1.2 กรรมแสดงสถานะของอากัปกริยาหรือการกระทำ คือ เป็นสถานที่ที่เหตุการณ์หนึ่ง
กำลังมีสถานะนั้นอยู่ หรือดำเนินอยู่ตั้งแต่ต้นจนจบ ตัวอย่างเช่น

(1) 這3500萬生靈的死傷, 完全是日本軍國主義為實現它侵占中國, 獨霸亞洲, 稱雄世界的野心而給中華民族造成的災禍。 (人民日報)

Zhè sānqiān-wǔbǎi wàn shēnglíng de sǐshāng , wánquán shì Rìběn jūn

guó zhǔyì wèi shíxiàn tā qīnzhàn Zhōngguó, dùbà Yàzhōu, chēngxióng
shìjiè de yěxīn ér gěi Zhōnghuá Mínzú zào chéng de zāihuò.

(Rénmín Rìbào)

ประชาชนที่บาดเจ็บล้มตายจำนวน 35 ล้านคน ซึ่งนำความหายนะมาสู่ชาวจีน
เป็นผลจากความโหดร้ายของลัทธิจักรวรรดินิยมทางทหารของญี่ปุ่นที่ต้องการ
ยึดครองประเทศจีน จึงความเป็นหนึ่งในทวีปเอเชียและประกาศความเป็นใหญ่
ให้ก้องโลกให้เป็นความจริงขึ้นมา (หนังสือพิมพ์เหรินหมิน)

(2) 這倒不成為她的心病, 因為無論心表妹最後是落戶上海
還是回北京團聚, 都令人高興。 (劉心武 1)

Zhè dǎo bù chéngwéi tāde xīnbìng, yīnwèi wúlùn Qīn biǎomèi zuìhòu
shì luòhù Shànghǎi háishì huí Běijīng tuánjù, dōu lìng rén gāoxìng.

(Liú Xīnwǔ 1)

นี่กลับไม่ใช่เรื่องหนักใจของหล่อน เพราะในที่สุดไม่ว่าลูกผู้น้องอินจะตั้งถิ่นฐาน
ที่เซี่ยงไฮ้หรือกลับมาอยู่พร้อมหน้ากันที่ปักกิ่งก็ล้วนนำยินดีทั้งนั้น(หลิวซินหวู่ 1)

(3) 桂林山水聞名世界。(周行健)

Guìlín shānshuǐ wénmíng shìjiè. (Zhōu Xíngjiàn)

ทัศนียภาพแห่งเมืองกุ้ยหลินมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก (โจวสิงเจี้ยน)

คำกริยาประสมแบบกริยา-นาม ซึ่งเติมกรรมที่เป็นสถานที่ที่เหตุการณ์หนึ่งกำลังมีสภาวะ
ของการกระทำนั้นอยู่ดังตัวอย่างประโยคข้างต้น สามารถเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างจาก กริยา-นาม +
สถานที่ เป็น 在 zài อยู่ + สถานที่ + กริยา-นาม ได้ ดังนี้

稱雄世界 chēngxióng shìjiè	→	在世界稱雄 zài shìjiè chēngxióng	ประกาศตัวเป็นใหญ่ให้ก้องโลก
落戶上海 luòhù Shànghǎi	→	在上海落戶 zài Shànghǎi luòhù	ตั้งถิ่นฐานที่เซี่ยงไฮ้
聞名世界 wénmíng shìjiè	→	在世界聞名 zài shìjiè wénmíng	มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก

จากการแบ่งชนิดของกรรมป่งชี้สถานที่ข้างต้นจะเห็นว่า โครงสร้างกริยา-กรรมใน+กรรมนอก
ที่ป่งชี้สถานที่ (動.賓內 dòng-bīnnèi + 賓外 bīnwài) สามารถใช้พบพบ 在 zài 到 dào หรือ 向

xiàng ตามด้วยกรรมป่งชี้สถานที่เพื่อทำหน้าที่หน่วยเสริมกริยา(補語bǔyǔ) หรือหน่วยขยายกริยา (狀語zhuàngyǔ) ตามตัวอย่างที่กล่าวไว้ข้างต้น

Liú Yùjié (劉玉杰, 1993 : 48-52) ได้กล่าวไว้ใน วารสารการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง (漢語學習 Hànyǔ Xuéxí) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ด้านความหมายระหว่างคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรม (ใน) กับกรรม (นอก) ที่เติมภายหลัง (動賓式動詞與所帶賓語之間的語意關係 dòngbīnshì dòngcí yǔ suǒ dài bīnyǔ zhījiān de yǔyì guānxi) ว่า โครงสร้าง “กริยา-กรรมใน + กรรมนอก (โดยเฉพาะกรรมนอกที่ป่งชี้สถานที่) มีการละคำบุพบท 于yú ที่ควรมื่ออยู่ระหว่างกรรมในและกรรมนอก” จึงทำให้เข้าใจว่ากรรมนอกเป็นหน่วยเสริมกริยา (補語bǔyǔ) ของกริยา-กรรมใน ตัวอย่างเช่น 從師侯寶林 cóngshī Hóubǎolín ติดตามศึกษากับอาจารย์ที่ปาโหวเป่าหลิน 植樹韶山 zhíshù Shàoshān ปลูกต้นไม้ที่เขาเจ้าชาน 聞名世界 wénmíng shìjiè มีชื่อเสียงดังไปทั่วโลก ย่อมาจาก 從師于侯寶林, 植樹于韶山, 聞名于世界 ตามลำดับ โดยถือว่ากรรมนอกอย่าง 侯寶林 Hóubǎolín ปาโหวเป่าหลิน 韶山 Shàoshān เขาเจ้าชาน 世界 shìjiè โลก เป็นหน่วยเสริมกริยาของ 從師 cóngshī ติดตามศึกษากับอาจารย์ 植樹 zhíshù ปลูกต้นไม้ 聞名 wénmíng มีชื่อเสียง ตามลำดับ ดังนั้นเพื่อเป็นการให้ความสำคัญกับสภาพที่เป็นจริงของภาษา ในเมื่อรูปแบบภาษาของประโยคไม่มีบุพบท 于yú ก็ไม่ควรจะพิจารณาว่าเป็นการละคำ เพราะฉะนั้นจึงไม่เหมาะสมที่จะถือว่ากรรมนอกเป็นหน่วยเสริมกริยา (補語 bǔyǔ)

นอกจากการวิเคราะห์กรรมป่งชี้สถานที่ (กรรมนอก) ออกเป็น 2 กลุ่มตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังสามารถนำกรรมในของคำกริยาประสมมาวิเคราะห์ได้ โดยศึกษาความสัมพันธ์ด้านความหมายของกรรมในกับส่วนอื่นในประโยค ดังนี้ (Liú, 1993 : 52)

1. ความหมายของกรรมในมีความสัมพันธ์โดยเป็นส่วนหนึ่งของกรรมนอก เช่น 取經西天 qǔjīng Xitiān ไปอัญเชิญพระไตรปิฎกยังชมพูทวีป 稱雄世界 chēngxióng shìjiè ประกาศตัวเป็นใหญ่ให้ก้องโลก เป็นต้น
2. ความหมายของกรรมดังกล่าวก็ติดอยู่กับประธานข้างหน้า เช่น 出差杭州 chūchāi Hángzhōu ไปทำงานที่หางโจว 聞名世界 wénmíng shìjiè มีชื่อเสียงก้องโลก 落戶上海 luòhù Shànghǎi ตั้งถิ่นฐานที่เซี่ยงไฮ้ เป็นต้น

นอกจากตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีคำกริยาประสมที่สามารถเติมกรรมป่งชี้สถานที่ได้อีกดังนี้ (Shī, 1999 : 130)

稱霸一方	chēngbà yīfāng	ตั้งตัวเป็นใหญ่
馳名中外	chímíng Zhōngwài	ชื่อเสียงโด่งดังทั้งในประเทศจีน และนอกประเทศ
對簿公堂	duìbù gōngtáng	ต่อสู้คดีในศาล
寄情山水	jìqíng shānshuǐ	ฝากความรู้สึกไว้กับทิวทัศน์
翹首星空	qiàoshǒu xīngkōng	เงยหน้ามองท้องฟ้า
出兵越南	chūbīng Yuènnán	ยกทัพไปเวียดนาม
移民加拿大	yímín Jiānádà	อพยพไปแคนาดา
涉足鄉村	shèzú xiāngcūn	ย่างก้าวเข้าไปในชนบท
置身事外	zhìshēn shìwài	ปลีกตัวออกนอกเหตุการณ์
作客廣州	zuòkè Guǎngzhōu	ไปเป็นแขกที่กวางเจา
揚名全國	yángmíng quánguó	ลือชาไปทั่วโลก
紮根農村	zhāgēn nóngcūn	ฝังรากลึกในชนบท

3.1.2. กรรรมบ่งชี้เป้าหมาย

คำกริยาประสมที่สามารถเติมกรรรมต่อท้ายประเภทกรรรมบ่งชี้เป้าหมาย ส่วนใหญ่จะแสดงความหมายด้านความรู้สึกหรือสภาพของจิตใจ (心理活動 xīnlǐ huódòng) และในด้านโครงสร้างหน่วยคำกริยาและหน่วยกรรรมจะเชื่อมติดกันแน่น ดังนั้น หน่วยกรรรมของคำกริยาประสมชนิดนี้จึงไม่สามารถพูดหรือใช้โดยลำพังได้ ส่วนกรรรมนอกที่นำาเติมในภายหลังสามารถเติมบุพบท對 duì ได้ กลายเป็นบุพบทวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา(狀語 zhuàngyǔ) ของคำกริยาประสมเพื่อบ่งชี้เป้าหมายของกริยาหรือการกระทำนั้นๆ ตัวอย่างเช่น

(1) 我一向只留心西洋人。 (魯迅 1)

Wǒ yīxiàng zhǐ liúxīn xīyáng rén. (Lǔ Xùn 1)

แต่ไหนแต่ไรมาฉันสนใจเฉพาะชาวตะวันตก (หลู่ซุน 1)

(2) 剛才他很中意了屠維岳。 (矛盾 1)

Gāngcái tā hěn zhòngyì le Tú Wéiqiū. (Máo Dùn 1)

เมื่อสักครู่นี้เขาออกพอใจเว่ยจีวอย่างมาก (เหมาตุ้น 1)

(3) 周恩來很擔心毛澤東的健康，特地請了一位老醫生為毛澤東
檢察身體。 (修來榮)

Zhōu Enlái hěn dānxīn Máo Zédōng de jiànkāng ,tèdì qǐng le yī wèi lǎo yīshēng
wèi Máo Zédōng jiǎnchá shēntǐ. (Xiū Láiróng)

ใจเย็นโหดเป็นห่วงสุขภาพของหมาเจอตงอย่างมาก จึงเชิญนายแพทย์ท่านหนึ่งมาตรวจร่างกายให้หมาเจอตงโดยเฉพาะ (ชีวโหดหรง)

(4) 覺出我又長大了一些,我更渺茫,我不放心我自己。(老舍3)

Juéchū wǒ yòu zhǎngdà le yìxiē , wǒ gèng miǎománg , wǒ bú fàngxīn wǒ zìjǐ.

(Lǎo Shě 3)

เมื่อรู้ว่าตัวเองโตขึ้นบ้างแล้ว ฉันก็ยังไม่มีความมั่นใจ ฉันไม่ไว้ใจตัวเองเลย (เหลาเฉ่อ 3)

(5) 你打算一吃成胖子,不給朋友們留點份兒,請留神你的腦袋。

(老舍4)

Nǐ dǎsuàn yī chī chéng pàngzi , bù gěi péngyǒumen liú diǎn fèn , qǐng liúshēn

nǐde nǎodài. (Lǎo Shě 4)

เธอคิดจะกินให้อ้วนเลยหรือ ไม่เหลือให้พวกเพื่อนๆสักนิด ระวังหัวของเธอให้ดี

(เหลาเฉ่อ 4)

ตัวอย่างประโยคข้างต้นนี้ เมื่อต้องการสื่อความหมายว่าปฏิบัติหรือแสดงต่อกรรมบังที่เป้าหมายอย่างไรแล้ว ตามหลักไวยากรณ์สามารถเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างของประโยคเป็น 對 duì + กรรมบังที่เป้าหมาย + กริยา-กรรม โดยนำบุพบทสนั้นมาไว้หน้าคำกริยาประสมได้ คือ 對 西 洋 人 留 心 duì xīyáng rén liúxīn สนใจชาวต่างชาติ 對 屠 維 岳 很 中 意 duì Tú Wēiqiū hěn zhòngyì สนใจดูเว่ยชีวอย่างมาก 對 毛 澤 東 的 健 康 很 擔 心 duì Máo Zédōng de jiànkāng hěn dānxīn เป็นห่วงสุขภาพหมาเจอตงอย่างมาก 對 我 自 己 不 放 心 duì wǒ zìjǐ bù fàngxīn ไม่ไว้ใจตัวเอง 對 你 的 腦 袋 留 神 duì nǐde nǎodài liúshēn ระวังหัวเธอให้ดี เป็นต้น

นอกจากกริยาประสมที่แสดงความหมายด้านความรู้สึกของจิตใจแล้ว ยังมีกริยาประสมคำอื่นที่สามารถเติมกรรมบังที่เป้าหมายได้ คือ

(1) 張大雷是個極不易對付的傢伙,先冒名李建寧,反又改說叫

張元,自稱是國家安全部的特工人員。(王朔1)

Zhāng Dàléi shì gè jí bú yì duìfù de jiāhuǒ , xiān màomíng Lǐ Jiànníng , fǎn yòu

gǎi shuō jiào Zhāng Yuán , zìchēng shì guójiā ānquán bù de tègōng rényuán .

(Wáng Shuò 1)

จางต้าเหลย เป็นคนที่เราจะรับมือด้วยไม่ถนัด จึงต้องสวมรอยเป็นชื่อ หลี่เจี้ยนหนิง ก่อน แล้วค่อยเปลี่ยนชื่อเป็นจางหยวน อ้างตนว่าเป็นเจ้าหน้าที่พิเศษของหน่วยงานรักษาความสงบของประเทศ (หวางจิว 1)

- (2) 秦華孫大使致信加利秘書堅決反對外國勢力插手台灣問題。
(人民日報)

Qín Huásūn dàshǐ zhìxìn Jiālì mìshū jiānjué fǎnduì wàiguó shìlì chāshǒu Táiwān wèntí. (Rénmín Rìbào)

ท่านทูตจีนฮวาซุน ส่งจดหมายถึงเลขาธิการเจียลี่ คัดค้านอิทธิพลต่างชาติเข้าแทรกแซง ปัญหาภายในของไต้หวันอย่างเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ (หนังสือพิมพ์เหรินหมิน)

- (3) 像福這樣的亡命徒，曾一刀結果了他人性命，甚麼事幹不出來！
(畢淑敏)

Xiàng Fú zhèyàng de wángmìngtǔ , céng yī dāo jiéguǒ le tā rén xìngmìng , shěn me shì gàn buchū lái. (Bì Shūmǐn)

พวกเดนตายที่ไม่คิดถึงชีวิตอย่างนายฟู่คนนี้ซึ่งเคยปลิดชีพคนอื่นด้วยมีดมาแล้ว มีเรื่องอะไรบ้างที่จะไม่กล้าทำ (畢淑敏)

- (4) 土豪劣紳經手地方公款，多半從中侵蝕。(毛澤東)

Tǔháo lièshēn jīngshǒu dìfāng gōngkuǎn , duō bàn cóng zhōng qīnshí. (Máo Zédōng)

เงินรัฐบาลท้องถิ่นจะผ่านมือพวกเจ้าพ่อท้องถิ่นและพวกคนบดอิทธิพล ส่วนใหญ่พวกนี้ จะแอบขโมยออกจากเงินเหล่านั้น (เหมาเจ๋อตง)

- (5) 為了保家衛國，動員後方支援前線。(周行健)

Wèile bǎojiā wèiguó , dòngyuán hòufāng zhīyuán qiánxiàn . (Zhōu Xíngjiàn)

เพื่อปกป้องประเทศชาติ ต้องระดมพลจากแนวหลังไปหนุนแนวหน้า (โจวสิงเจี้ยน)

นอกจากคำกริยาประสมข้างต้น ยังมีคำกริยาประสมอีกหลายคำที่สามารถเติมกรรมป่งที่
เป้าหมาย ได้แก่

滿意她的工作

mǎnyì tāde gōngzuò

พอใจงานของหล่อน

介意這件事

jièyì zhè jiàn shì

ถือ (เอาเรื่อง) เรื่องนี้

得意他的學生

déyì tāde xuésheng

ภูมิใจนักเรียนของเขา

熱心科研事業

rèxīn kānyán shìyè

กระตือรือร้นเกี่ยวกับงานค้นคว้า
ทางวิทยาศาสตร์

小心油漆

xiǎoxīn yóuxī

ระวังสีน้ำมัน

多心他人

duōxīn tārén

ระแวงคนอื่น

關心群眾

guānxīn qúnzhòng

เป็นห่วงมวลชน

負責這項業務	fùzé zhè xiàng yèwù	รับผิดชอบกิจการนี้
取名《春夢》	qǔmíng Chūnmèng	ตั้งชื่อว่า "춘เหม็ง"
有害身體	yǒuhài shēntǐ	มีผลเสียต่อร่างกาย

3.1.3. กรรมแสดงจุดประสงค์ สาเหตุ หรือกลุ่มเป้าหมาย

คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่เติมกรรมแสดงจุดประสงค์ สาเหตุหรือกลุ่มเป้าหมายได้นั้น โดยทั่วไปแล้วกรรมนอกที่แสดงจุดประสงค์ สาเหตุ หรือเป้าหมายของคำกริยา จะเป็นผู้ได้รับผลจากการกระทำนั้นๆ เช่น

- (1) 幫忙桐芳, 高第不敢多和桐芳在一塊。 (老舍 1)

Bāngmáng Tóngfāng , Gāodì bù gǎn duō hé Tóngfāng zài yīkuài. (Lǎo Shě 1)

เพื่อช่วยเหลือลงฟาง เกาตี้ไม่กล้าอยู่ด้วยกันกับลงฟางบ่อยๆ (เหลาเฉ่อ 1)

- (2) 甬操心丁小魯, 她沒事。 (王朔 2)

Béng cāoxīn Dīng Xiǎolǔ , tā méishi. (Wáng Shuò 2)

ไม่ต้องเป็นห่วงดึงเสี่ยวหลู่ หล่อนไม่เป็นไรหรอก (หวางจ้าว 2)

- (3) 當地政府積極造福人民。 (周行健)

Dāngdì zhèngfǔ jījí zàofú rénmin. (Zhōu Xíngjiàn)

รัฐบาลท้องถิ่นนั้นกระตือรือร้นสร้างความสุขให้แก่ประชาชน (โจวสิงเจียน)

- (4) 實際情況是小孫正在獻身科學.... (王小波)

Shíjì qíngkuàng shì Xiǎo Sūn zhèngzài xiànrēn kēxué.... (Wáng Xiǎobō)

สภาพการณ์ที่แท้จริงก็คือ เสี่ยวซุนกำลังอุทิศกายเพื่อวิทยาศาสตร์.... (หวางเสี่ยวปัว)

ประโยคทั้ง 4 ประโยคข้างต้นสามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคได้ 2 วิธี คือ 1) โดยการเติมคำบุพบท 為 wèi ไว้หน้ากรรมนอก แล้วนำบุพบทวลีนั้นไปวางไว้หน้าคำกริยาประสมตามโครงสร้างไวยากรณ์ 為 wèi + กรรม(นอก)+กริยา-กรรม ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา(狀語 zhuàngyǔ) หรือ 2) โดยการเติมคำบุพบท 于 yú ไว้หน้ากรรมนอก แล้วนำบุพบทวลีนั้นไปวางไว้หลังคำกริยาประสมตามโครงสร้างไวยากรณ์ กริยา-กรรม + 于 yú + กรรม (นอก) ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยา(補語 bǔyǔ) เช่น

幫忙桐芳 → 為桐芳幫忙 ช่วยเหลือลงฟาง

bāngmáng Tóngfāng wèi Tóngfāng bāngmáng

操心丁小魯 → 為丁小魯操心 เป็นห่วงดึงเสี่ยวหลู่

cāoxīn Dīng Xiǎolǔ wèi Dīng Xiǎolǔ cāoxīn

造福人民	→	為人民造福	สร้างความสุขให้ประชาชน
zàofú rénmin		wèi rénmin zàofú	
獻身科學	→	獻身于科學	อุทิศกายเพื่องานวิทยาศาสตร์
xiànshēn kēxué		xiànshēn yú kēxué	

นอกจากนี้ยังมีคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่กรรมของกริยานั้นสามารถแสดงสาเหตุหรือสิ่งที่เป็นสาเหตุของกริยานั้นๆ ได้ด้วย เช่น

抱怨這件事	→	因這件事而抱怨	ที่บ่นก็ด้วยสาเหตุจากเรื่องนี้
bàoyuàn zhè jiàn shì		yīn zhè jiàn shì ér bàoyuàn	
發愁那件事	→	為那件事而發愁	กลุ่มใจเพราะเรื่องนั้น
fāchóu nà jiàn shì		wèi nà jiàn shì ér fāchóu	

ตัวอย่างคำกริยาประสมในกลุ่มนี้ยังมีอีกหลายคำ ได้แก่

報效祖國	bàoxiào zǔguó	รับใช้ตอบแทนบุญคุณประเทศ
備戰亞運會	bèizhàn Yà yùn huì	เตรียมเพื่อแข่งขันเอเชียนเกมส์
效力香港隊	xiàolì Xiānggǎng duì	อุทิศตนเพื่อรับใช้ทีมฮ่องกง
送行幾個學生	sòngxíng jǐgè xuéshēng	ไปส่งนักเรียนจำนวนหนึ่ง
傷心家庭的解體	shāngxīn jiā tíng de jiětǐ	เพราะครอบครัวที่พังพินาศ ทำให้เศร้าโศกมาก
效忠祖國	xiào zhōng zǔguó	ถวายความจงรักภักดีต่อชาติ
效勞祖國	xiào láo zǔguó	อุทิศตัวรับใช้ประเทศชาติ

3.1.4. กรรมบ่งชี้ความเป็นผู้กระทำ

คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรม เช่น 問世 wènshì ออกวางตลาด 出台 chūtai ออกใช้ 出土 chūtǔ ถูกขุดค้นออกมา 竣工 jùngōng ทำให้งานสำเร็จลุล่วงลง มักจะเป็นคำกริยาที่แสดงความหมายถึงสิ่งๆ หนึ่งจากสภาวะที่ไม่มีจนกระทั่งมีสิ่งนั้น ซึ่งโดยทั่วไปจะวางอยู่หลังคำนามที่เป็นผู้กระทำ เพื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดง โดยจะไม่เติมกรรมใดๆ อีก เพราะคำกริยาเหล่านี้มีความหมายสมบูรณ์ในตัว ตัวอย่างเช่น

(1) 一種新型近視治療儀問世。(光明日報)

Yì zhǒng xīnxíng jìnshì zhìliáo yí wènshì. (Guāngmíng Rìbào)

มีอุปกรณ์รักษาสายตาต้นรูปแบบใหม่ชนิดหนึ่งออกมาใหม่ (หนังสือพิมพ์กวางหมิง)

(2) 中國基礎教育重大改革措施出台。(中國青年報)

Zhōngguó jīchǔ jiàoyù zhòngdà gǎigé cuōshī chūtai. (Zhōngguó Qīngnián Bào)

มาตรการปฏิรูปการศึกษาพื้นฐานครั้งใหญ่ของประเทศจีนได้มีขึ้นแล้ว (หนังสือพิมพ์
จงกวัอชิงเหนียน)

(3) 西安一批珍貴文物出土。(新晚報)

Xī'ān yì pī zhēnguì wénwù chūtǔ. (Xīn Wǎnbào)

วัตถุโบราณมีค่าจำนวนหนึ่งของเมืองซีอานถูกขุดค้นพบ (หนังสือพิมพ์ซินหวานเป้า)

(4) 哈爾濱火車站主體工程勝利竣工。(生活報)

Hā'ěrbīn huǒchē zhàn zhǔtǐ gōngchéng shènglì jùngōng. (Shēnghuó Bào)

โครงการก่อสร้างหลักที่สถานีรถไฟฮาร์บินสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี (หนังสือพิมพ์เซิงหัว)

อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีวิธีการเขียนแบบใหม่ โดยการนำคำนามที่เดิมเป็นผู้กระทำกริยาไปวางไว้ในตำแหน่งกรรมของประโยค กล่าวคือ สามารถนำคำกริยา 問世 wènshì ออกวางตลาด 出台 chūtai ออกใช้ 出土 chūtǔ ถูกขุดค้นออกมา 竣工 jùngōng งานได้สำเร็จลุล่วงลง ไปทำหน้าที่เป็นคำที่ถูกจัดไว้ด้วยกัน (支配語 zhīpèiyǔ) โดยวางไว้หน้าผู้กระทำซึ่งเดิมอยู่ในตำแหน่งประธานของประโยค ดังนั้น ถ้ากล่าวในด้านรูปแบบประโยคแล้ว ประธานที่เดิมเป็นผู้กระทำก็จะกลายเป็นกรรมของกริยาดังกล่าวไป แต่ในด้านความหมายยังคงเป็นผู้กระทำกริยานั้นๆ อยู่ เช่น

(1) 魅力無窮的國畫園地裏，又問世一種獨樹一幟的畫種——指紋畫。(新晚報)

Mèilì wúqióng de guóhuà yuándì lǐ, yòu wènshì yì zhǒng dúshù yì zhí de huà zhǒng ——zhǐwén huà. (Xīn Wǎnbào)

วงการภาพวาดจีนที่มีเสน่ห์สุดจะพรรณนา ได้ออกภาพวาดที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ชนิดหนึ่งสู่สายตาชาวโลกอีก ——ภาพวาด“ลายบนปลายนิ้ว” (หนังสือพิมพ์ซินหวานเป้า)

(2) 為進一步搞活企業，省物價局五月底出台一系列搞活大中型企業的政策和措施。(黑龍江日報)

Wèi jìn yì bù gǎohuó qǐyè, shěngwù jiàjú wǔyuè dǐ chūtai yí xìliè gǎohuó dà zhōng xíng qǐyè de zhèngcè hé cuōshī. (Hēilóng Jiāng Rìbào)

เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจให้ก้าวไปอีกระดับหนึ่ง ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคมกรมควบคุมราคาระดับมณฑลได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดใหญ่ออกมาเป็นลำดับ (หนังสือพิมพ์เฮย์หลงเจียง)

- (3) 延長縣安沟鄉岔口村不久前出土了一批窖藏青銅器。
(人民日報)

Yáncháng Xiàn An'gōu Xiāng Chàkǒu Cūn bùjiǔ qián chūtǔ le yì pī jiàocáng qīngtóngqì. (Rénmín Rìbào)

หมู่บ้านฉ่าโหว่ ตำบลอันโกว อำเภอเหยียนฉางพบเครื่องทองสัมฤทธิ์ที่ซ่อนอยู่ใน
อุโมงค์ได้จำนวนหนึ่ง (หนังสือพิมพ์เหรินหมิน)

- (4) 一九九零年竣工十項工程。(新晚報)

Yī jiǔ jiǔ líng nián jùngōng shí xiàng gōngchéng. (Xīn Wǎnbào)

ปี 1990 ได้ทำโครงการ 10 โครงการสำเร็จลงไปด้วยดี (หนังสือพิมพ์ซินหวานเป้า)

ประโยคเช่นนี้มีลักษณะทางโครงสร้างเหมือนกับประโยคแสดงสถานะ存現句 cúnxiànjù
นั่นก็คือ ประธานที่อยู่หน้ากริยามักจะเป็นสถานที่ หรือเวลา ส่วนตำแหน่งกรรมนอกจะเป็นผู้กระทำ
กริยา ด้วยเหตุนี้ประโยคทั้ง 4 ประโยคข้างต้นจึงสามารถเขียนได้อีกรูปแบบหนึ่ง คือ

- (1) 魅力無窮的國畫園地里，一種獨樹一幟的畫種——指紋畫又
問世了。

Mèilì wúqióng de guóhuà yuándì lǐ , yì zhǒng dúshù yì zhí de huàzhǒng——
zhǐ wén huà yòu wènshì le.

วงการภาพวาดจีนที่มีเสน่ห์สุดจะพรรณนา ได้มีภาพวาด“ลายบนปลายนิ้ว” ซึ่งเป็น
ภาพวาดที่มีเอกลักษณ์ของตนเองชนิดหนึ่งออกมาสู่สายตาชาวโลกอีก

- (2) 為進一步搞活企業，省物價局五月底將有一系列搞活大中型
企業的政策和措施出台。

Wèi jìn yì bù gǎohuó qǐyè , shěngwù jiàjú wǔyuè dǐ jiāng yǒu yì xìliè gǎo
huó dà zhōng xíng qǐyè de zhèngcè hé cuòshī chūtai.

เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจให้ก้าวไปอีกระดับหนึ่ง ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคมกรมควบคุม
ราคาระดับมณฑลได้มีนโยบายและมาตรการในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดใหญ่กำหนดออกมาเป็นลำดับ

- (3) 延長縣安沟鄉岔口村不久前有一批窖藏青銅器出土。

Yáncháng Xiàn An'gōu Xiāng Chàkǒu Cūn bùjiǔ qián le yì pī jiàocáng qīngtóngqì chūtǔ.

หมู่บ้านฉ่าโหว่ ตำบลอันโกว อำเภอเหยียนฉางมีเครื่องทองสัมฤทธิ์ที่ซ่อนอยู่ในอุโมงค์
จำนวนหนึ่งถูกขุดค้นพบ

(4) 一九九零年十項工程竣工。

Yī jiǔ jiǔ líng nián shíxiàng gōngchéng jùngōng .

ปี 1990 โครงการทั้ง 10 โครงการได้ทำสำเร็จลงไปด้วยดี

คำกริยา問世 wènshì 出 台 chūtái 出 土 chūtǔ 竣 工 jùngōng ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เมื่อถูกวางไว้ท้ายประโยคจะมีน้ำหนักเบาลง ทำให้ผู้อ่านจับสาระสำคัญของประโยคได้ยาก นอกจากนี้ส่วนของผู้กระทำก็ไม่ได้แสดงไว้ในประโยคชัดเจนมากนัก ดังนั้น เพื่อให้มีกฎเกณฑ์ในการเปลี่ยนโครงสร้างและใจความสำคัญของประโยค จึงควรนำส่วนที่อยู่ในตำแหน่งประธานในประโยคข้างต้นไปไว้ในตำแหน่งของผู้ถูกกระทำ โดยให้ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค (Liú, 1993 : 51)

นอกจากตัวอย่างคำกริยาข้างต้นแล้ว ยังมีคำกริยาประสมคำอื่นที่แสดงสภาวะและเติมกรรมบ่งชี้ความเป็นผู้กระทำกริยาได้ ดังนี้

回籠貨幣	huílǒng huòbì	ดึงธนบัตรกลับคืนธนาคาร
出版科譜讀物	chūbǎn kēpǔ dúwù	จัดพิมพ์หนังสือคู่มือวิทยาศาสตร์
出口石油	chūkǒu shíyóu	ส่งออกน้ำมันปิโตรเลียม
出籠錄像帶	chūlǒng lùxiàngdài	ม้วนวีดีโอเทปไหลทะลักมา
進口鋼材	jìnkǒu gāngcái	นำเข้าผลิตภัณฑ์เหล็ก

3.1.5. กรรมแสดงสภาวะหรือผลที่ได้รับจากกริยา-นาม

คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่เติมกรรมแสดงสภาวะหรือผลที่ได้รับจากกริยา-นาม จะมีความหมายบ่งชี้สภาพที่ถูกกระทำของกรรมนอก เช่น

(1) 保險國家財產。 (周行健)

Bǎoxiǎn guójiā cáichǎn. (Zhōu Xíngjiàn)

ประกันภัยให้สมบัติของชาติ (โจวสิงเจี้ยน)

(2) 保鮮西紅柿。 (周行健)

Bǎoxiǎn xīhóngshì. (Zhōu Xíngjiàn)

รักษาความสดของมะเขือเทศ (โจวสิงเจี้ยน)

(3) 脫貧山區。 (周行健)

Tuōpín shānqū. (Zhōu Xíngjiàn)

ปลดความยากจนของเขตภูเขา (โจวสิงเจี้ยน)

ตัวอย่างประโยคข้างต้นสามารถเขียนรูปประโยคได้อีกรูปแบบหนึ่ง ตามโครงสร้างไวยากรณ์
 使(shǐ) + กรรม (นอก) + กริยา-กรรม ได้ดังนี้ 使國家財產保險 shǐ guójiā cáichǎn bǎoxiǎn
 จัดการสมบัติของชาติให้พ้นจากอันตราย 使西紅柿保鮮 shǐ xīhóngshì bǎoxiǎn รักษา
 มะเขือเทศให้สด 使山區脫貧 shǐ shānqū tuōpín ทำเขตภูเขาให้ไร้ความยากจน นอกจากนี้
 เราสามารถอนุมานได้ว่า กรรมในในแต่ละประโยค เช่น 險xiǎn อันตราย 鮮 xiǎn ความสด 貧 pín
 ความยากจน กับกรรมนอก เช่น 國家財產 guójiā cáichǎn ทรัพย์สินสมบัติประเทศชาติ
 西紅柿 xīhóngshì มะเขือเทศ 山區 shānqū เขตภูเขา มีความสัมพันธ์โดยเป็นส่วนหนึ่งของ
 ของกันและกัน (領屬關係 língshǔ guānxi) โดยที่กรรมนอกเป็นส่วนขยายของกรรมในที่เป็นใจ
 ความหลัก ซึ่งจะสามารถเขียนให้ชัดเจนได้ดังนี้

保險國家財產	→	保國家財產的險	ประกันภัยพิบัติที่จะเกิดกับ
bǎoxiǎn guójiā cáichǎn		bǎo guójiā cáichǎn de xiǎn	สมบัติของชาติ
保鮮西紅柿	→	保西紅柿的鮮	รักษาความสดของมะเขือเทศ
bǎoxiǎn xīhóngshì		bǎo xīhóngshì de xiǎn	
脫貧山區	→	脫山區的貧	ขจัดความยากจนของเขต
tuōpín shānqū		tuō shānqū de pín	ภูเขา

3.1.6. กรรมบ่งชี้ผู้รับและผู้ให้

คำกริยาประสมแบบกริยา-นามซึ่งสามารถเติมกรรมที่บ่งชี้ผู้รับและผู้ให้ได้นี้ จะแยกกล่าว
 เป็นชนิดกรรมบ่งชี้ผู้รับและชนิดกรรมบ่งชี้ผู้ให้ ดังนี้

3.1.6.1 กรรมบ่งชี้ผู้รับ

คำกริยาประสมที่สามารถเติมกรรมบ่งชี้ผู้รับส่วนใหญ่มักมีความหมายของ “ การให้ ” กล่าวคือ
 กรรมในของคำกริยาจะเป็นสิ่งของที่ให้ ส่วนกรรมนอกจะเป็นผู้ที่ได้รับของนั้นๆ กรรมนอกสามารถ
 เป็นบุคคลหนึ่งคนหรือกลุ่มคนก็ได้

(1) 投身最革命的工作。 (矛盾 2)

Tóushēn zuì gé mìng de gōng zuò. (Máo Dùn 2)

อุทิศตนให้กับงานปฏิวัติถึงที่สุด (เหมาตุน 2)

(2) 貽害後人。 (秦牧)

Yíhài hòurén. (Qín Mù)

ทิ้งความหายนะให้คนรุ่นหลัง (จินมู่)

คำกริยาประสมประเภทนี้สามารถเติมคำว่า 給 gěi ให้ ไว้หลังคำกริยา เพื่อแสดงผู้รับให้ชัดเจน ดังเช่นประโยคต่อไปนี้

投身最革命的工作 → 投身給最革命的工作 อุตศตนให้กับงานปฏิวัติถึงที่สุด
 tóushēn, zuì gé mìng de gōngzuò   tóushēn gěi zuì gé mìng de gōngzuò
 貽害後人   →   貽害給後人   ทิ้งความหายนะให้คนรุ่นหลัง
 yíhài hòurén   yíhài gěi hòurén

นอกจากประโยคทั้งสองที่สามารถเปลี่ยนรูปแบบประโยคตามโครงสร้างข้างต้นแล้ว ยังมีคำกริยาประสมที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน เช่น

授權 布什	shòuquán Bùshí	มอบอำนาจให้บุช
投書 本報	tóushū běnbào	ส่งจดหมายให้กับหนังสือพิมพ์
致電 北大	zhìdiàn běidà	ส่งโทรเลขให้มหาวิทยาลัยปักกิ่ง
寄信 大會	jìxìn dàhuì	ส่งจดหมายให้สมาชิกใหญ่
上書 毛主席	shàngshū Máo Zhǔxí	ยื่นหนังสือให้ท่านประธานเหมา
示意 他們	shìyì tāmen	บอกให้พวกเขาทราบ
致書 袁紹	zhìshū Yuánsào	ส่งหนังสือให้หยวนเซ้า
垂愛 某人	chuí'ài nǒurén	มอบรักให้ใครคนหนึ่ง

กรรมใน (สิ่งของที่ให้) ของคำกริยาประสมประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นคำนามที่เป็นรูปธรรม เช่น 書 shū หนังสือ หรือ 信 xìn จดหมาย แต่ก็มีบ้างที่กรรมในเป็นคำนามที่มีความหมายเป็นนามธรรม เช่น 意 yì ความปรารถนา หรือ 愛 ài ความรัก เป็นต้น

3.1.6.2 กรรมบ่งชี้ผู้ให้

ความหมายของคำกริยาประสมที่สามารถเติมกรรมบ่งชี้ผู้ให้จะตรงกันข้ามกับข้อ 3.1.6.1 กล่าวคือ คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมจะแสดงความหมายของ "การได้รับ" โดยกรรมในจะเป็นสิ่งที่ได้รับ และกรรมนอกจะเป็นผู้ให้สิ่งนั้น ตัวอย่างเช่น

(1) 但是我有勇氣，他們便越想吃我，沾光一點這勇氣。(魯迅 2)

Dànshì wǒ yǒu yǒngqì , tāmen biàn yuè xiǎng chī wǒ , zhānguāng yīdiǎn zhè yǒngqì. (Lǔ Xùn 2)

แต่ว่าฉันมีความกล้าหาญ พวกเขาจึงยิ่งคิดจะกินฉัน เพื่ออาศัยบารมีจากความกล้าหาญอันน้อยนิดนี้ (หลู่ซุน 2)

(2) 得罪老百姓。 (茹志娟)

Dézuì lǎobǎixìng. (Rú Zhìjuān)

ล่วงเกินประชาชน (หรือจ้อเจี๋ยน)

จากประโยคข้างต้น กรรมใน 光guāng เกียรติ และ 罪zuì ความผิด คือสิ่งที่กรรมนอก 勇氣yǒngqì ความกล้าหาญ และ 老百姓 lǎobǎixìng ประชาชน เป็นผู้ให้ตามลำดับ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง กรรมในเช่น 光 guāng และ 罪zuì เป็นสิ่งที่ประธานของประโยค (ที่อยู่หน้าคำกริยา) ได้รับ คำกริยาประสมคำอื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ได้แก่

問計科學家	wènjì kēxuéjiā	ถามแนวคิดจากนักวิทยาศาสตร์
乞靈上帝	qǐlíng shàngdì	ร้องขอ (จาก) พระผู้เป็นเจ้า
取材生活	qǔcái shēnghuó	หาวัตถุดิบ (ข้อมูล) จากชีวิต
取信他人	qǔxìn tārén	ได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น
求援鄰居	qiúyuán línjū	ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน
求助他人	qiúzhù tārén	ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
請教老師	qǐngjiào lǎoshī	ขอคำแนะนำจากอาจารย์
取悅他人	qǔyuè tārén	หาความชื่นชอบจากผู้อื่น

จากตัวอย่างคำข้างต้น จะเห็นว่า กรรมใน (สิ่งที่ได้รับ) ของคำกริยาประสมประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นคำนามที่เป็นนามธรรม เช่น 計jì แนวคิด 靈líng จิตวิญญาณ 教jiào คำแนะนำ เป็นต้น

3.1.7. กรรมแสดงความหมายเกี่ยวกับเวลา

คำกริยาประสมที่สามารถเติมกรรมแสดงความหมายเกี่ยวกับเวลามีปริมาณค่อนข้างน้อย ได้แก่

(1) 放眼未來，心情無比激動。 (周行健)

Fàngyǎn wèilái , xīnqíng wúbǐ jīdòng. (Zhōu Xíngjiàn)

มองไปยังอนาคตแล้ว ทำให้จิตใจอีกเหิมอย่างมาก (ใจวสิงเจี๋ยน)

(2) 立足現在，面向群眾。 (周行健)

Lìzú xiànzài , miànxiàng qúnzhòng. (Zhōu Xíngjiàn)

ยืนอยู่กับปัจจุบัน หน้าสู่มวลชน (ใจวสิงเจี๋ยน)

3.1.8. กรรมแสดงผลลัพธ์หรือผลที่ตามมา

กรรมประเภทนี้จะมีลักษณะเป็นผลที่ได้รับตามมาหลังจากได้ทำกริยาหรืออาการนั้นๆ เช่น

(1) 馬林生決定親自起草這篇檢查的底稿。(王朔 4)

Mǎ Línshēng juéding qīnzì qǐcǎo zhè piān jiǎnchá de dǐgǎo. (Wáng Shuò 4)

หม่าหลินเซิง ตกลงร่างต้นฉบับเกี่ยวกับงานตรวจสอบชิ้นนี้ด้วยตัวเอง (หวางจู้ 4)

(2) 執筆文章。(周行健)

Zhíbǐ wénzhāng. (Zhōu Xíngjiàn)

เขียนบทความ (โจวสิงเจี้ยน)

3.1.9. กรรมแสดงการอนุমানเชิงปฏิเสธกับภาคประธาน

คำกริยาที่สามารถเติมกรรมแสดงการอนุমানเชิงปฏิเสธกับภาคประธาน โดยทั่วไปจะตามด้วยกรรมที่มีความหมายหรือลักษณะตรงข้ามกับภาคประธานของประโยค เช่น

隨便寫的, 無所謂詩。(周行健)

Suíbiàn xiěde, wúsuǒwèi shī. (Zhōu Xíngjiàn)

เป็นการเขียนเรื่อยเปื่อย ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นบทกวี (โจวสิงเจี้ยน)

3.2 ลักษณะเด่นและข้อจำกัดในการเติมกรรมของคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม

การเติมกรรมของคำกริยาประสมแบบกริยา-นามมีลักษณะเด่นและข้อจำกัดบางประการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นๆ ได้ดังนี้ (Shi, 1999 : 132-134)

1. ปริมาณของคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่สามารถเติมกรรมได้มีจำนวนจำกัด ซึ่งเป็นข้อแตกต่างที่เด่นชัดมากระหว่างคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่เติมกรรมได้กับคำกริยาทั่วไปที่เติมกรรมได้ โดยทั่วไปคำกริยาทั่วไปที่สามารถเติมกรรมบ่งชี้ผู้ถูกกระทำมีปริมาณมากกว่าครึ่งหนึ่งของคำกริยาทั้งหมด แต่จากการเก็บข้อมูลสถิติคำกริยาประสมแบบกริยา-นามที่เติมกรรมแสดงผู้ถูกกระทำได้พบว่ามีปริมาณค่อนข้างน้อยประมาณ 5.05% ของคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมทั้งหมด

2. จากการวิเคราะห์ชนิดของกรรมที่เติมในคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม จะเห็นว่ากรรมบ่งชี้สถานที่ที่มีบทบาทขึ้นมาแทนที่กรรมบ่งชี้ผู้ถูกกระทำของคำกริยาทั่วไป กล่าวคือ มีปริมาณความถี่ในการใช้สูงสุด จำนวนคำกริยาประสมที่เติมกรรมชนิดนี้ก็มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีลักษณะการใช้ที่เปิดกว้าง แม้ว่าลักษณะดังกล่าวจะมีขอบเขตจำกัดให้ใช้เฉพาะกับคำโบราณ (文言詞 wényán cí)

yáncí) เท่านั้นก็ตาม ในขณะที่เดียวกันหากเปรียบเทียบขอบเขตในการใช้กรรมจะเห็นว่า ชนิดของกรรมที่เติมในคำกริยาประสมแบบกริยา-นามมีน้อยกว่าชนิดของกรรมที่เติมในคำกริยาทั่วไป

3. การเติมกรรมของคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม เป็นการรักษารูปแบบการใช้แบบโบราณ กล่าวคือ กรรมในประเภทที่ 3.1.1 กับ 3.1.6 จะมีคำกริยาที่ส่วนใหญ่เป็นคำโบราณ รูปแบบการเติมกรรมส่วนมากก็จะเป็นคำในภาษาหนังสือ ซึ่งใช้ควบคู่กับการเติมบุพบท 于 yú หน้ากรรม เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยา เช่น 歸罪于楊嗣昌 guīzuì yú Yáng Sīchāng (姚雪垠 <李自成>) ปิดความผิดไปให้หยางซือชาง หรือ 不能全部歸罪于電視 bù néng quánbù guīzuì yú diànshì (張駿祥 <影事瑣議>) ไม่สามารถปิดความผิดทั้งหมดให้กับโทรทัศน์ ลักษณะกรรมของทั้งสองประเภทนี้เป็นรูปแบบการใช้ภาษาแบบโบราณ คือ การใช้โครงสร้างแบบกริยา-กรรม + บุพบท-กรรม (介賓 jièbīn) และการละคำบุพบท ส่วนประเภทที่ 3.1.3, 3.1.4 และ 3.1.5 เป็นลักษณะการใช้คำกริยาประสมเพื่อแสดงจุดประสงค์ (為動 wèidòng) และเพื่อแสดงสภาพที่ถูกกระทำ (使動 shǐdòng) ของภาษาโบราณ สำหรับลักษณะการใช้ภาษาโบราณในประเภทที่ 3.1.2 นั้นไม่ค่อยชัดเจน บางครั้งก็เห็นชัดอย่างเด่นชัด แต่บางครั้งก็ไม่มีการใช้กรรมประเภทนี้เลย แต่เนื่องจากคำกริยาประสมในภาษาโบราณมีจำนวนมาก ดังนั้นคำกริยาก็จะมีลักษณะการใช้ที่หลากหลาย ที่พบบ่อยที่สุดคือการใช้บุพบท 于 yú นำหน้ากรรมที่แสดงเป้าหมาย เช่น

(1) 他一向醉心于數學的研究。

Tā yí xiàng zuìxīn yú shùxué de yánjiū.

เขานมกมุ่นอยู่กับการศึกษาทางคณิตศาสตร์มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว

(2) 積極儲蓄即有利于國家建設，又有利于個人。

Jījí chǔxù jí yǒuyì yú guójiā jiànshè, yòu yǒuyì yú gè rén.

การออมอย่างเต็มที่ย่อมเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และเอื้อประโยชน์ต่อส่วนตนด้วย

คำกริยาในภาษาปัจจุบันที่มีลักษณะการใช้เช่นเดียวกับคำกริยาในภาษาโบราณข้างต้น มีอาทิ คำว่า 甘心 gānxīn สม่ครใจ 注意 zhùyì ให้ความสนใจ 留意 liúyì ระมัดระวัง และ垂涎 chuíxián น้ำลายยืด ที่บางครั้งก็สามารถใช้ร่วมกับบุพบท 于 yú นำหน้ากรรมบ่งชี้เป้าหมาย เช่น

語感的培養,不能只注意于語言的訓練。(王尚文)

yǔgǎn de péiyǎng, bùnéng zhǐ zhùyì yú yǔyán de xùnlìan. (Wáng Shàngwén)

การจะฝึกฝนความรู้สึกในเชิงภาษา จะมุ่งแต่ความสนใจไปที่เรื่องการอบรมทางด้านภาษาเท่านั้นไม่ได้. (หวางซฺวงเหวิน)

แต่ในปัจจุบัน เราจะพบสิ่งที่น่าสนใจอยู่ประการหนึ่ง คือ คนสมัยนี้จะไม่เห็นด้วยกับการละคำบุพบท 于yú ขณะที่คำบุพบทเดิมซึ่งจำเป็นต้องใช้ เช่น 對duì 與yǔ 跟gēn 向xiàng ก็มีได้นำมาใช้ แต่จะนำกรรมบังชี้เป้าหมายวางไว้หลังคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม เพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมเลย เช่น 無緣決賽 wúyuán juésài ไม่มีวาสนาเข้าแข่งรอบสุดท้าย และบางครั้งจำเป็นต้องใช้บุพบท 在zài นำหน้าคำบอกสถานที่เพื่อทำหน้าที่เป็นคำบอกสถานที่ แต่กลับนำคำบอกสถานที่วางไว้หลังคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมเพื่อทำหน้าที่กรรม เช่น 打二伊拉克 dǎèr Yīlākè ทำงานที่อิรัก ซึ่งจะพบประโยคลักษณะนี้ค่อนข้างถี่ในเอกสารที่เป็นภาษาหนังสือปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่ากริยาในประเภทที่ 3.1.1 กำลังจะค่อยๆ เปลี่ยนจากรูปแบบคำในภาษาโบราณไปเป็นรูปแบบใหม่ที่มีไวยากรณ์ในภาษาโบราณ ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ทางภาษาศาสตร์หนึ่ง แต่หากพิจารณาว่าเป็นเพียงการละคำที่เคยมีใช้มาแต่เดิม ก็ไม่ถือว่าเป็นผิดหลักภาษาแต่อย่างใด

4. คำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมที่สามารถเติมกรรมได้โดยส่วนใหญ่จะไม่ใช้กรรมกริยาตามแบบเดิม กล่าวคือ กรรมกริยาตามแบบฉบับเดิมจะต้องมีลักษณะเด่น 3 ประการร่วมกัน คือ

- 1) เป็นคำกริยาที่มีลักษณะต้องการส่วนขยายเพิ่ม (求補性 qiúbǔxìng) คือ ในด้านความหมายจะต้องมีส่วนขยายในรูปแบบของกรรมที่เป็นคำนาม
- 2) เป็นคำกริยาที่มีลักษณะของการเคลื่อนไหว กล่าวคือ จะต้องแสดงการเคลื่อนไหวภายนอกที่เป็นรูปธรรม
- 3) เป็นคำกริยาที่มีลักษณะแสดงทิศทางที่ซับซ้อน กล่าวคือ ไม่ใช่คำกริยาแสดงทิศทาง เช่น 來 lái 去 qù 上 shàng 下 xià หนึ่ง คำกริยาในประเภทที่ 3.1.1 , 3.1.6 , 3.1.3 , 3.1.4 , 3.1.5 และ 3.1.2 จำนวนหนึ่งที่แสดงความรู้สึกด้านจิตใจ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ใช่คำกรรมกริยาตามแบบฉบับเดิม โดยเฉพาะคำกริยาประสมบางคำในประเภทที่ 3.1.2 จะมีลักษณะเด่นเป็นของตัวเอง คือ

- 1) หน่วยกรรมภายในคำกริยาประสมบางตัวจะแสดงความหมายเกี่ยวกับอากัปกริยาหรือการเคลื่อนไหว และเป็นแกนของคำกริยาประสมนั้น นั่นก็คือ หน่วยกรรมภายในจะเป็นตัวบ่งความหมายหลักของคำนั้นๆ เช่น คำว่า 有害身體 yǒuhài shēntǐ มีผลเสียต่อร่างกาย
- 2) ในด้านความหมาย กรรมนอกที่เติมภายหลังกับหน่วยกรรมในอาจมีความสัมพันธ์กันโดยเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน (領屬關係 língshǔ guānxì) ตัวอย่างเช่น 負責這項業務 fùzé zhè xiàng yèwù รับผิดชอบงานชิ้นนี้
- 3) ความหมายแฝงของกรรมนอกกับกรรมในมีความสัมพันธ์แบบที่เฉพาะเชิงซ้อน (復指關係 fùzhǐ guānxì) ตัวอย่างเช่น 取名 <春夢> qǔmíng Chūnmèng ตั้งชื่อว่า "ชุนเม้ง" หรือ 冒名李建寧 mào

míng Lǐ Jiànníng สวมรอยเป็นชื่อหลิวเจี้ยนหนิง หรือ 動員後方 dòngyuán hòufāng ระดมพล จากแนวหลัง เป็นต้น 4) คำกริยาประสมบางคำใช้ในความหมายเชิงอุปมา หรือมีกรรมในที่มีความหมายค่อนข้างจะเป็นนามธรรม เมื่อเติมกรรมนอกแล้วหน่วยคำกริยาในคำประสมแบบกริยา-กรรม นั้นจะเป็นแกนหลักซึ่งเป็นตัวบอกความหมายของคำ ตัวอย่างเช่น 插手台灣問題 chāshǒu Táiwān wèntí แทรกแซงปัญหาภายในของไต้หวันหรือ 結果他人性命 jiéguǒ tārén xìngmìng ผลิตชีพคนอื่น หรือ 經手地方公款 jīngshǒu dìfāng gōngkuǎn ผ่านมือเงินของรัฐบาลท้องถิ่น เป็นต้น

ถึงแม้ว่าคำกริยาประสมแบบกริยา-นาม เมื่อเติมกรรมเข้าไปแล้วจะมีลักษณะเด่นและข้อจำกัดต่างๆ ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น แต่เนื่องจากแกนหลักของประโยคยังอยู่ที่ภาคประธาน ภาคแสดง และกรรม ด้วยเหตุนี้เมื่อนำคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมเปรียบเทียบกับรูปแบบโครงสร้างที่ใช้ควบคู่กันในแต่ละประเภท ซึ่งอาศัยคำบุพบทมาเติมข้างหน้าเพื่อทำหน้าที่หน่วยขยายกริยา (狀語 zhuàngyǔ) หรือการเติมคำบุพบทข้างหลังเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมกริยา (補語 bǔyǔ) แล้ว จะเห็นว่าคำกริยาประสมแบบกริยา-กรรมมีข้อดีที่เด่นชัดกว่า คือ รูปประโยคที่ได้จะสั้น กระชับรัดและได้ใจความ การสื่อความหมายค่อนข้างโดดเด่นเน้นความกระชับที่มีมาแต่เดิมของ ภาษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย